ŠTUDIJSKA BIBLIOTEKA
LJUBLJANA

Št. 79 Poštnina poračunjena (C. C. con la posta)

V Trstu, v nedeljo, 1. aprila 1928. - Leto VI.

Posamezna številka 30 cent.

Letnik LIII

EDINOST

List izhaja vsaki dan ... nedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.—, ... leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več. — ... st. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 kolone ... in obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zahvale, ... 1.50, oglase denarnih zavodov L 2.—, ... prvi strani L 2.—

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost». Podružništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Stabilizacija dinarja

Reforma italijanske denarne veljave in predpriprave za stabilizacijo valut v Romuniji, Grčiji in Bolgarski so pospešile rešitev vprašanja zakonite stabilizacije dinarske veljave. Časopisje je sicer objavljalo različne utemeljene in neutemeljene načrte, katere je pa zavrnil jugoslovenski finančni minister Bogdan Marković z odločno izjavo, kjer je poudaril, da bo zakonita stabilizacija dinarja izvedena na podlagi njegovega današnjega medvalutarnega tečaja.

Dinar je, kakor znano, že tri leta dejanski stabiliziran. V Curihu namreč notira 100 dinarjev 9.13 švicarskih frankov. Celokupno jugoslovensko narodno gospodarstvo se je tej višini že davno prilagodilo. Vsi merodajni krogi so popolnoma prepričani, da bi vsaka drugačna rešitev vprašanja povzročila v Jugoslaviji pretresljaje gospodarskega značaja z dalekosežnimi posledicami. Omeniti je treba pa še drugo dejstvo, ki vodi jugoslovensko vlado do zakonite stabilizacije dinarja. Angleško-ameriška bančna skupina pod vodstvom londonskega bankirja Rothschilda, s katero se pogaja finančni minister Bogdan Marković glede najetja državnega posojila v znesku 50 milijonov funtov šterlingov, je nasvetovala Jugoslaviji stabilizacijo njene denarne veljave v smislu medvalutarnega tečaja. Odnošaj dinarja napram ostalim denarnim veljavam se tedaj ne izpremeni, marveč bo samo določen na zakonit način.

Izvedba stabilizacije tečaja dinarja izpreminja odnošaj države do emisijskega zavoda — Narodne banke, kar bo brezdvomno za jugoslovensko narodno gospodarstvo zelo velike važnosti. Gre namreč za odplačilo dolga, ki ga je vlada napravila pri Narodni banki in ki dosega približno 4.500 milijonov dinarjev. Država nalaga Narodni banki dolžnost čuvanja in ohranjevanja stabilnosti zakonito določenega medvalutarnega tečaja dinarja, povrne ji del svojega dolga v znesku 1500 milijonov dinarjev, ki jih prejme iz inozemskega posojila. Kovinska podlaga, ki služi za kritje obtoka bankovcev Narodne banke in ki znaša danes 1.6%, bo v smislu nove relacije dinarja revalorizirana. Zgled Belgije, kjer je doseglo kritje bančnega obtoka po valutni reformi 52.05% in Italije s 53%, kaže, da je tudi za Jugoslavijo nujno potrebno višje razmerje. Ker je jugoslovenska vlada odločena za odplačilo dela svojega dolga pri Narodni banki v znesku 1500 milijonov, se more po izvedeni stabilizaciji računati s 50 odstotnim kritjem današnjega obtoka bankovcev.

Privatno gospodarstvo Jugoslavije potrebuje večjih kreditov. Narodna banka bo po vplačilu 1500 milijonov dinarjev s strani države lahko razširila kreditni kontingent, ki znaša danes komaj 1600—1700 milijonov dinarjev, še za celo milijardo, ne da bi se pri tem poslužila tiskanja bankovcev. Ta pomoč Narodne banke privatnemu gospodarstvu bo brezdvomno vplivala na znižanje deželi še vedno zelo visoke kreditne obrestne mere. Tudi bo povečanje kreditov pripomoglo k normalizaciji razmer na denarnem trgu in pomagalo gospodarstvu na njegovi poti iz krize.

Finančno ministrstvo izdeluje že nekaj dni osnutek zakonskega načrta, ki bo predložen narodni skupščini. Dasiravno primanjkuje tozadevnih uradnih poročil, so v beograjskih krogih že znani glavni obrisi valutne reforme. Stabilizacija bo namreč izvedena na podlagi današnjega medvalutarnega tečaja dinarja. Reforma, ki sliči po Italiji in Čehoslovaški uporabljenemu načinu stabilizacije veljave, obstoja v tem, da dosedanja denarna enota z nazivom dinar ostane nedotaknjena, le nanovo se določi njegova kovinska pariteta.

Slabo vreme na Francoskem

PARIZ, 31. Na vseh francoskih obalah razsajajo hudi viharji. V Chamberyju je silovit orkan povzročil ogromno škodo.

Sklep vlade o mladinskih organizacijah

Razpustile se bodo samo katoliške skavtske organizacije

RIM, 31. Na svoji včerajšnji seji je ministrski svet sklenil, da se razpustijo vse mladinske organizacije, da se na ta način omogoči organizaciji «Balilla» čim večji razvoj in obenem enotnost v vzgoji italijanske mladine. Ker v poročilu o včerajšnji seji ministrskega sveta niso bile točno navedene organizacije, ki bodo razpuščene, so se razširile najrazličnejše govorice o številu in značajo organizacij, ki jih zadeva včerajšnji sklep ministrskega sveta.

Iz verodostojnih krogov smo dobili zatrdilo, da se nanaša včerajšnji sklep ministrskega sveta izključno le na organizacije katoliških skavtov, ki so po zakonu o organizaciji «Balilla» smele še nadalje obstojati v mestih, ki štejejo nad 20.000 prebivalcev ali pa so glavna mesta poedinih pokrajin. Ostale katoliške mladinske organizacije, kot n. pr. Katoliška omladina, Italijanska katoliška, ki so kot šolska zveza in druge, ki zasledujejo izključno le podporne, a ne vzgojnih ciljev, pa bodo smele še nadalje nemoteno delovati.

Prefekti so že dobili navodila, po katerih bodo morali razpustiti organizacije katoliških skavtov tekom 30 dni po uveljavljenju sklepa, ki je bil včeraj sprejet. Kakor se domneva, bo tozadevni ukaz objavljen v listu «Gazzetta Ufficiale» tekom treh tednov.

RIM, 31. Z ozirom na včerajšnji sklep ministrskega sveta o razpustu mladinskih organizacij prinaša današnji «Osservatore Romano» kratek komentar, v katerem odločno zavrača trditve nekaterih listov, da so se nahajale organizacije katoliških skavtov pod političnimi vplivi, ki so bili nasprotni režimu in njegovim smernicam. Če bi bila ta trditev, pravi glasilo svete stolice, resnična, tedaj ne bi bili mogli obstojati oni prisrčni odnošaji, ki so do sedaj vladali med organizacijami «Balilla» in katoliških skavtov.

Poljski zunanji minister

bo posetil on. Mussolinija

RIM, 31. Tukajšnji politični krogi potrjujejo vest, da prispe v Rim poljski zunanji minister Zaleski, ki je izrazil željo, da bi se osebno sestal z načelnikom vlade. Njegov prihod je določen na prve dni po velikonočnih praznikih.

Poset poljskega zunanjega ministra, ki si je nekdaj kot poljski poslanik pri Kvirinalu pridobil v Rimu velik ugled, bo, kakor zatrjujejo omenjeni krogi, italijanski vladi zelo dobrodošel.

Izlet učiteljev iz Julijske Krajine v Rim

RIM, 31. Jutri ob 18. uri prispe v Rim okrog 500 učiteljev iz Julijske Benečije pod vodstvom tržaškega političnega tajnika inž. Cobollija, tržaškega šolskega skrbnika com. Mondina in pokrajinskih tajnikov tržaškega, reškega in beneškega udruženja fašistovskega učiteljstva. Učitelji prinesejo s seboj lovorjeve vence, katere bodo položili na grob neznanega vojaka, na kraljevsko grobnico, na krsto maršala Diaza in na spomenik padlih fašistov.

Na postaji bodo sprejeli goste zastopstvo rimske šolske mladine in rimskih učiteljev, višji uradniki naučnega ministrstva, zastopniki rimske mestne občine, častniki nacionalne milice in oddelek organizacije «Balilla». Učitelji ostanejo v Rimu 6 dni in si ogledajo znamenitosti prestolnice. Gostje bodo nameščeni v šoli «Vittorino da Feltre». Za hrano bo skrbela znana restavracija «Rosetta», ki je že postavila v šolskem poslopju potrebne kuhinje in mize.

Nemški državni zbor

je bil včeraj razpuščen

BERLIN, 31. Državni kancelar Marx je imel danes v državnem zboru zaključni govor. Zahvalil se je poslancem za izvršeno delo, nakar je prečital odlok predsednika republike maršala Hindenburga, s katerim se državni zbor razpušča.

General Nobile pri papežu

Zrakoplov «Italia» bo plul preko Trsta, Ljubljane in Dunaja proti Stolpu na Pomorjanskem

RIM, 31. Danes opoldne je sprejel papež v posebni avdijenci gen. Nobile-ja in člane njegove polarne ekspedicije. Papež je v kratkem nagovoru povdarjal velike težave in ovire, s katerimi se mora boriti človeški duh, da izvabi naravi njene tajne. Ekspediciji, kateri je podelil svoj blagoslov, je želel obilo uspeha. Papež jim je pokazal tudi hrastov križ, ki bo čim prej izročen generalu, da ga skupno z italijansko zastavo vrže na ledenike severnega tečaja. V notranjost križa bo vdelan pergamen s spominskim napisom, ki ga bo sestavil papež v latinščini.

Generala Nobile-ja in njegove tovariše je sprejel danes dopoldne tudi državni podtajnik on. Balbo. Predal jim je voščila načelnika vlade ter jim je zagotovil, da bo vsa Italija z velikim zanimanjem in navdušenjem sledila ekspediciji na njeni poti v polarne kraje. V imenu ekspedicije se je zahvalil državnemu podtajniku general Nobile.

Ob 15.45 pa so bili gen. Nobile in ostali člani ekspedicije sprejeti pri državnem podtajniku v ministrstvu za vojno mornarico admiralu Sirianniju, ki jim je istotako želel obilo uspeha.

RIM, 31. Zrakoplov «Italia», katerega je general Nobile že popolnoma opremil z vsem potrebnim za ekspedicijo na severni tečaj, bo odplul iz Milana v drugi polovici aprila; dan odhoda je seveda odvisen od vremenskih prilik. Zrakoplov bo plul po vsej verjetnosti najprej proti Benetkam, od tam proti Trstu preko Ljubljane in Dunaja in Posna naravnost v Stolp na Pomorjanskem, kjer se bo ustavil. V to svrho je bil tam že pripravljen poseben hangar.

Proti koncu aprila se bo mogočna zračna ladja spet dvignila v višine; medtem bo ladja «Città di Milano», ki je že odplula iz Spezije — kakor smo svojčas že poročali — prispela na Spitzberge. Ladja bo služila zrakoplovu kot oporišče tekom raziskavanj v arktičnih krajih. V Stolpu se bo oprema zrakoplova še izpopolnila z aparati, potrebnimi za znanstvena raziskovanja.

Iz Stolpa bo «Italia» krenil proti King's bay-u na Spitzbergih; zrakoplov bo plul preko Baltiškega morja, nakar se bo za nekaj časa ustavil v Vadsö-u na Norveškem. Od severne obale Norveške pa do King's bay-a bo moral zrakoplov preko Barentsovega morja, kjer so viharji zelo pogosti in siloviti.

Polarna ekspedicija, raziskovanje severnih ledenih krajev se bo pričelo seveda šele v King's bay-u. Od tod bo zrakoplov odplul nekolikokrat proti severnemu tečaju.

Zrakoplov «Italia» je istega tipa kot je bil «Norge»; na zrakoplovu bo 16 mož posadke. Med njimi so vsi oni Italijani, ki so se že udeležili prejšnje ekspedicije. V Milanu se bosta vkrcala tudi dva inozemska učenjaka: švedski metereolog Finn Malmegeren in čehoslovaški radiolog Behounek.

Poslanik general Bodrero

na potu v Rim

BEOGRAD, 31. Danes popoldne je odpotoval italijanski poslanik gen. Bodrero v Rim. Včeraj je imel dolg razgovor z namestnikom zunanjega ministra dr. Šumenkovićem, ki ga je ob tej priliki obvestil o tem svojem potovanju.

Kot zatrjujejo politični krogi, je potovanje poslanika gen. Bodrera v Rim v tesni zvezi s skorajšnjimi pogajanji glede obnovitve prijateljske pogodbe med Italijo in Jugoslavijo. V poslednjem času so v teku priprave za sporazum glede ratifikacije nettunskih dogovorov. Definitivnih sklepov pa v tej zadevi doslej še ni bilo, ker ne smatrata niti Italija niti Jugoslavija, da bi bil sedaj primeren čas za reševanje tega vprašanja.

Na predvečer volitev v Argentiniji

BUENOS AIRES, 30. V nedeljo se bodo vršile po vsej državi volitve predsednika in podpredsednika republike, ene tretjine argentinskega senata in polovice poslanske zbornice. Volilna borba je dosegla danes vrhunec. Prigodilo se je več incidentov, ki so zahtevali več človeških žrtev. O priliki današnjih spopadov v Curuzu-Guatiji je bilo dvoje demonstrantov ubitih, sedem pa težko ranjenih.

Romunski zunanji minister

podal ostavko, ki je pa Bratianu ni sprejel

PARIZ, 31. Kot poročajo iz Berlina, je romunski zunanji minister Titulescu, ki se že dalj časa mudi v nemški prestolnici, brzojavnim potom obvestil vlado v Bukareštu, da je sklenil podati ostavko na svoje mesto. Romunski opozicijski listi ostro nastopajo proti zunanji politiki, ki jo je vodil Titulescu.

RIM, 31. Listu «Giornale d'Italia» poročajo iz Pariza, da se je romunski zunanji minister Titulescu odločil podati odstavko radi znanih izjav on. Mussolinija napram lordu Rothermere-u v zadevi revizije trianonske pogodbe odnosno madžarskih mej. Ostavko ministra Titulesca je romunski načelnik vlade odbil. Romunski tisk pa nadaljuje s svojimi napadi na on. Mussolinija radi njegovih izjav, ki bodo po mnenju romunskih listov definitivno uničile nade, katere je stavila Romunija v Italijo.

K tej vesti dodaja rimski list naslednji kratki komentar: «Nič kasneje kot včeraj smo pojasnili stališče in namene italijanske politike v zadevi revizije pogodb, zlasti pa revizije trianonske mirovne pogodbe. Razburjenje romunskega tiska radi Mussolinijevih izjav, ki ga beleži francoski tisk z velikim zadoščenjem, spada potemtakem med čisto histerične pojave. Iz Bukarešte pričakujemo poročila o bolj modrem in razumnejšem zadržanju, ki bi v vsakem slučaju bolj odgovarjalo realnosti dogodkov.»

Predvelikonočno zasedanje

jugoslovenske narodne skupščine zaključeno

BEOGRAD, 31. Narodna skupščina je na svoji današnji seji nadaljevala razpravo o zakonu, ki vsebuje določe o nošenju orožja. Opozicijski govorniki so kritizirali zakonski osnutek. Poslanec dr. Matikoš je zahteval, da se v svrho spremembe in izpopolnitve vrne odboru. V enakem smislu so govorili tudi drugi poslanci. Vladna večina pa je načrt vzakonila.

Na dnevnem redu je bil tudi predlog o golobih-pismonoših, ki ga je stavil vojni minister. Predlog je bil brez debate soglasno sprejet. Ob 13.30 je bila seja zaključena in se bo prihodnja sklicala pismenim potom.

Načelnik vlade Vukičević se je danes dolgo časa posvetoval s predsednikom narodne skupščine. Tudi dr. Korošec in Davidović sta imela dolgotrajen sestanek. Zvečer je bil notranji minister v avdijenci na dvoru.

Hud potres na Turškem

Mnogo človeških žrtev

CARIGRAD, 31. Glasom radiobrzojavnega poročila iz Smirne je zadel tamkajšnje kraje davi ob 2. popolnoči močan potres, katerega sunki so trajali tri minute. Četrtina mesta Smirne je bila zelo težko poškodovana. Direktne brzojavne in telefonske zveze z mestom so se prekinile. Radiobrzojavnim potom je bilo mogoče doznati, da znaša do sedaj število žrtev 25, število ranjencev pa 29. Med temi posled njimi je mnogo težko ranjenih.

DUNAJ, 31. Seizmografski aparati tukajšjega potresnega opazovališča so v pretekli noči zaznamovali začetek močnega potresa. Epicenter je moral biti oddaljen 1400 km. Tudi iz Londona poročajo, da je bil tam v pretekli noči zaznamovan močan oddaljen potres. Po računih tukajšnjega potresega opazovališča je moral biti epicenter potresa med Grško in Kreto. Učinek pa je moral biti mnogo hujši nego tekom poslednjega potresa v Italiji.

Velik požar v bližini Prage

PRAGA, 31. Sinoči je nastal v vasi Malesičič v okolici Prage požar v nekem seniku, kjer je bilo nakopičenega 70.000 meterskih stotov sena. Kljub takojšnji pomoči gasilcev in vojaštva se senik ni mogel več rešiti, ker je primanjkovala voda. Nenadoma sta se privalili iz gorečega senika med gasilce dve napol ožgani trupli. Kot se je pozneje ugotovilo, je prenočevalo v seniku 40 potepuhov, ki jih je požar zalotil v spanju. Trije moški in neka ženska so popolnoma zgoreli, štirje pa so bili s smrtnimi opeklinami prepeljani v bolnico.

Tedenski pregled

Trst, 31. marca 1928.

ITALIJA

V nedeljo se je po vsej državi slovesno praznovala deveta obletnica ustanovitve prvih fašjev. Ob tej priliki so se vršili tudi fašistovski nabori. Kot lani tako je vstopilo tudi letos v vrste fašistovske stranke in nacionalne milice veliko število fašistovskih naraščajnikov, vseh skupaj 80.000. V Rimu, kjer so se zbrali fašisti in avangardisti iz mesta in bližnjih krajev, je prisostvoval ceremoniji tudi načelnik vlade on. Mussolini. Tajnik fašistovske stranke je vodil proslavo, kot znano, v Trstu, v Palermu je govoril finančni minister Volpi.

Poslanska zbornica je zaključila svoje pomladansko zasedanje že preteklo soboto. Tega dne je razpravljala o proračunu ministrstva za javna dela. Minister Giuriati je podal dolg ekspoze o napredovanju javnih del v Italiji. Svoje poročilo je podprl z mnogimi podatki. Govoril je o cestnih in železniških gradnjah, o zemljiških melioracijah, o avtonomnem cestnem podjetju, ki bo oskrbovalo ceste in promet v cestnem omrežju, dolgem 20.700 km. Napovedal je, da se bodo bržkone tudi za druga javna dela, regulacije rek, melioracije i. dr. ustanovila slična državna avtonomna podjetja.

V tem tednu se je vršilo marčno zasedanje ministrskega sveta, ki je imel v celoti dve seji. Na prvi seji, ki se je vršila v sredo, je podal kot prvi načelnik vlade poročilo o notranjepolitičnem položaju, kakršen je bil od konca februarja do tega dne. Omenil je padanje brezposelnosti, ki se bo spričo pomladi in dela na polju le še bolj skrčila. Poročal je tudi o fašistovskem naboru. Ministrski svet je nato pričel razpravo o vzgoji mladine, pri čemer je imel glavno besedo spet načelnik vlade. Govoril je o vedno večjem delovanju in širjenju balillskega in avangardističnega gibanja in je izjavil, da bo treba spremeniti tozadevni zakon, posebno še, ker so postale vse druge mladinske organizacije nepotrebne.

Nato je govoril o zunanjepolitičnem položaju. Meseca maja bo podal v senatu obširne izjave o zunanji politiki. Ministrski svet je sklenil nadalje, da se odkaže vdovi vojvode zmage maršala Diaza podporo 1 milijona lir in prispevek po 100.000 lir na leto, da bodo smeli odslej dnevniki izhajati na več kot 8 odnosno 6 straneh, da bo smela agencija «Stefani» poslovati tudi ob nedeljah.

Druga seja ministrskega sveta se je vršila v petek. Glavna točka dnevnega reda na tej seji je bila razprava o spremembi zakona o ustanovitvi Nacionalne ustanove «Balilla». Na predlog načelnika vlade je ministrski svet sklenil, da se v svrho dosege ciljev, ki jih je postavil zakon o organizaciji «Balilla», ukinejo vse ustanove in organizacije, ki imajo namen, skrbeti za poučevanje in stanovsko pripravljanje oziroma skrb za telesno, moralno in duševno vzgojo mladine. Ta ukrep bodo v najkrajšem času izvedli poedini prefekti.

Preteklo nedeljo je papež sprejel odbor rimske škofije in je tekom sprejema podal več izjav, ki se nanašajo na poadiške Nemce. Pri tem je obsodil tudi zadržanje Katoliškega centra, kot se je pokazalo na njegovem poslednjem kongresu, ki smo ga omenili že pred tednom dni. Povodom teh papeževih izjav je objavil Katoliški center v svojem glasilu «Corriere d'Italia» daljšo izjavo, v kateri se opravičuje in zagovarja, obenem pa na novo izreka za fašizem. Rimski listi so pospremili tako papeževe izjave, ki so se priobčile v vatikanskem glasilu «Osservatore Romano» kot izjavo Katoliškega centra z obširnimi komentarji. Za to zadevo je pokazal tudi inozemski tisk precej zanimanja.

Še bolj pa so se zanimali inozemski listi za izjave, ki jih je dal načelnik vlade on. Mussolini znanemu lordu Rothermereu, ki se je pred kratkim več dni mudil v Rimu. Veliko zanimanje smo beležili zato, ker se je tokrat on. Mussolini prvič izrazil o vprašanju revizije trianonske mirovne pogodbe v prilog Madžarske. Dopustil je možnost, da se trianonska pogodba zares popravi na etnični podlagi. V inozemstvu je ta izjava napravila mnogo prahu, češ da je s tem Italija dokazala, da «ne spoštuje mednarodnih pogodb.» Ugledni rimski list «Giornale d'Italia» je ta očitek odločno zavrnil. Glede italijansko-jugoslovenskih odnošajev je dejal on. Mussolini lordu Rothermereu, da se, četudi bi se med obema državama ne dosegel nikak sporazum, ne bi tako poostrili, da bi zamogli povzročiti kak oborožen konflikt.

V Rimu se je mudil ta teden albanski zunanji minister Ilias beg Vrioni, ki je bil tudi pri načelniku vlade.

INOZEMSTVO

Jugoslovenska narodna skupščina je sicer, kot smo poročali, že zaključila razpravo o državnem proračunu in finančnem zakonu za poslovno leto, pa je tekom tega tedna še vedno zasedala. Dokaj zanimiva je bila razprava, ki se je vršila preteklo soboto in na kateri je skupščina razpravljala o predlogu poslanca Pasarića, naj se izvoli anketni odbor, ki naj prouči pravni položaj dveh italijanskih družb v Dalmaciji, češ da sta njun obstoj in delovanje v nasprotju z zakonom, ki prepoveduje tujcem posedovati na 50 kilometrov širokem ozemlju vzdolž jugoslovenske meje in obale kako posest, jo nakupovati ali prodajati. Skupščina je na predlog ministra Šumenkovića, ki je zadevo kolikor mogoče pojasnil, zahtevo poslanca Pasarića odklonila.

V pondeljek je definitivno odobrila državni proračun in finančni zakon.

Drug zanimiv pojav je, da se je zadržanje političnih in diplomatičnih krogov v Beogradu napram Italiji spet docela sprevrglo. Povsem nepričakovane pa so bile izjave Stjepana Radića. Dejal je med drugim: «Naš sporazum z Italijo bi pomenil zagotovitev miru na Balkanu in v srednji Evropi, ne da bi pri tem trpel kakšno škodo prestiž Italije niti bi ne bili prikrajšani interesi in suverenost naše države.»

V nedeljo je umrl v Beogradu jugoslovenski poštni minister dr. Vlajko Kocić v starosti 42 let.

Še v začetku tega tedna so prihajale iz Romunije precej razburljive vesti o tamkajšnjem notranjepolitičnem položaju, pozneje pa so skoro docela izostale, bržkone radi tega, ker je romunska vlada, kot znano, prepovedala poročevalcem inozemskih listov, pošiljati v inozemstvo vesti, ki niso v interesu države.

Glasom onih že starih vesti pa so se med voditeljem romunskih kmetov Maniom in načelnikom vlade Bratianom že pričela pogajanja za ostavko sedanje vlade. Slednja namerava baje odstopiti po stabilizaciji leja, Maniu pa naj bi bil zahteval, da mora podati ostavko najkasneje do 21. aprila, ko se ima vršiti v Albi Juliji kongres nacionalne kmetske stranke.

Vesti, ki so prišle iz drugih virov, pa zatrjujejo, da je vlada

ZAVOD Dr. BONCINA-FINETTI TRST-VIA F. FILZI 25 TEL. INT. 40-05
Šjatika
(TRGANJE v KOLKU)
OZDRAVLJENJE ZAJAMČENO V TREH DNEH

F. SAMOKEC - ŽIBERNA
Trst, Via Cesare Battisti 20, tel. 3841
pere in lika vsakovrstno perilo, čisti kemično in barva obleke

trdna in da ne namerava dati državnih vajeti iz rok, dokler bo našla le še količkaj opore v regentskem svetu.

V torek sta v Varšavi pričela zasedati novoizvoljeni sejm in senat. Po volitvah na Poljskem smo poročali, da je dosegel Pilsudski sicer relativno zmago, da pa na lastno pest ne bo mogel delati s parlamentom. In že na otvoritveni seji sejma mu je izpodletelo.

Ko je nastopil z otvoritvenim govorom, so ga levičarji sprejeli s silnim hrupom. Maršal Pilsudski odnosno notranji minister je dal 7 poslancev aretirati. Bržkone je incident napravil na zbornico, predvsem pa na poslance v sejmu odločujočih narodnih manjšin tako porazen vtis, da so potem pri volitvi predsednika (maršala) oddali svoje glasove proti kandidatu Pilsudskega Bartlu in za socialističnega voditelja Dascynskega. Vladni kandidat je propadel. Poslanci, ki so bili malo prej aretirani, so bili sicer takoj spet izpuščeni na svobodo, a poraz, ki ga je doživel maršal Pilsudski v sejmu, se s tem ni dal več popraviti.

Odkar sta se centrum in bavarska katoliška stranka odcepili od vladne večine, se nemška vlada v državnem zboru ni mogla več za stalno rešiti krize. Dosegla je sicer, da ji je bil še za nekaj mesecev zajamčen obstoj, in v tem času je skušala izvesti skromen del svojega programa, toda položaj je bil nevzdržen in končno se je morala odločiti, da razpiše nove volitve. Vršile se bodo 20. maja.

Medtem je zunanji minister dr. Stresemann imel v državnem zboru daljši govor o nemški zunanji politiki. Govoril je o naraščajoči potrebi po gospodarskem in umstvenem sodelovanju med poedinimi državami, za katero se je Nemčija že tolikokrat pokazala pripravljeno. Na vprašanje glede razorožitve, ki mu ga je stavil neki poslanec, pa je odgovoril: «Mi moramo na vsak način in z vztrajnostjo zahtevati, da se razorožitev izvede. Kljub dosedanjim razočaranjem v tem pogledu, ne morem napovdati nikake izpremembe smernic naše zunanje politike. Naš sedanji cilj je: izvedba razorožitve do gotove meje; in to bomo tudi sporočili na prihodnjem občnem zboru Družbe narodov.»

DNEVNE VESTI

Določbe glede izmenjave starih srebrnih novcev po 5 lir

Finančno ministrstvo sporoča:

Z ministrskim odlokom z dne 7. marca 1928, ki bo v kratkem objavljen v uradnem listu «Gazzetta Ufficiale», je bilo ukrenjeno, da bodo glavna državna zakladnica, njene podružnice in vsi uradi finančne, poštne in železniške uprave menjavali do 30. aprila 1928 stare srebrne novce po 5 lir (scudi) in srebrne novce iste vrednosti, kovane v državah, pripadajočih razpuščeni latinski denarni uniji, kateri so glasom kr. odloka-zakona z dne 23. junija 1927, št. 1148, izgubili z dnem 30. septembra 1927 zakonito vrednost. Za vsak tak novec, ki bo predložen v izmenjavo, se bo izplačal znesek 5 lir v zakoniti valuti. Po omenjenem roku (30. aprila 1928) bodo ti novci izgubili vsako veljavo in oni, ki bi jih še hranili, bodo kaznovana podlagi člena 3. navedenega odloka - zakona.

ČEHOSLOVAŠKI PROFESORJI IN DIJAKI NA UČNEM POTOVANJU V ITALIJI

Iz Prage nam pišejo:

Kot vsake pomladi organizira čehoslovaško prosvetno ministrstvo tudi letos številna potovanja srednješolcev v spremstvu profesorjev, upoštevajoč veliko izobraževalno in vzgojno vrednost takih potovanj. Te dni se podajo v Italijo štiri močne skupine dijakov čehoslovaške trgovinske akademije z namenom, da se poklonijo na grobovih čehoslovaških legijonarjev, ki so se borili ob strani italijanskih vojakov ter da obiščejo razna italijanska mesta in industrijske in trgovinske naprave in se seznanijo s poletom in razvojem nove Italije. Skupine bodo obiskale v spremstvu tajnika italijansko - čehoslovaške zbornice v Trstu tudi tržaško pristanišče, ki ima veliko važnost za čehoslovaško zunanjo trgovino. Skozi Benetke je šla že druga številna skupina profesorjev in dijakov trgovinske akademije v Pragi, katera se je podala na daljše učno potovanje po Španiji.

Znamenit slavist na potovanju skozi Trst.

V petek je potoval skozi naše mesto znameniti čehoslovaški slavist dr. Fran Pastrnek, profesor za staro slovenščino na Karlovi univerzi v Pragi, starosta čehoslovaških slavistov in glavni urednik historičnega slovarja čehoslovaškega jezika.

Urnik na ribjem trgu

Od 1. aprila dalje bo na ribjem trgu veljal urnik od 8 do 12 in od 16 do 19.

KOLEDNICE

Za malenkostno ceno L 4.— dobite kar 3 knjige, in sicer pri gdč. Fanici Ažmanovi v Trstu, ul. Sv. Frančiška 20/I. in v knjigarni Štoka v Trstu. Kdor si jih ni še priskrbel, naj to nemudoma stori, da ne ostane brez njih, ker je le še malo izvodov na razpolago.

SMRTNA KOSA

Iz Gropade poročajo:

Preteklo nedeljo smo spremili k večnemu počitku jedva štiri in dvajsetletnega našega priljubljenega domačina Jožefa Križmančiča, po domače «Pepita». Pogreb se je vršil ob zelo številni udeležbi vaščanov, kar priča, kako splošno je bilo spoštovanje, ki ga je užival pokojnik.

Pokojnik je obolel pred kratkim na pljučnici, katera ga je nadvladala ter prestrigla nit njegovemu mlademu, a lepemu in vzornemu življenju. Kljub neugodnemu vremenu se je zbrala v nedeljo pred hišo žalosti ogromna množica ljudi, da ga spremijo na njegovi zadnji poti. Pokojnikov pogreb je bil eden izmed najlepših, kar jih pomni naša vas.

Vsem, ki so izkazali pokojniku zadnjo čast, naj bo izrečena najlepša zahvala, posebno še g. župniku in šolskemu voditelju, cerkvenemu zboru iz Bazovice in godbi iz Trebč za genljive žalostinke.

Tebi, dragi Pepi, pa naj bo lahka ljubljena domača zemlja. Užaloščeni družini bodi v tolažbo naše globoko sočutje. — Vaščani.

Delovanje tržne policije v minulem tednu

V tednu od 19. do 25. marca t. l. so organi tržne policije izvršili naslednje operacije:

Obiskali so 1425 prodajaln in poleg tega so stalno nadzorovali vse trge in stojnice izven njih; izvršili so 130 zaplemb raznih živil na trgu in v prodajalnah, ker so bila pokvarjena; izvršili so 150 preizkušenj mleka; zaplenili so 3 vrče in kozarce, ker niso bili več za rabo; dvignili so 51 vzorcev različnega blaga v svrho kemične analize; vložili so 12 ovadb radi zdravstvenih nedostatkov v industrijskih obratih; vložili so 8 ovadb radi prestopkov proti tukajšnjemu zdravstvenemu pravilniku; dalje so vložili 12 ovadb radi prestopkov proti zdravstvenim zakonom in zakona glede zdravstvenega nadzorovanja živil, in 4 ovadbe radi kršitve obstoječih določb glede cenika in glede obveznosti označbe cen na blagu, izstavljnem v prodajo.

ŽITNI TRG

Položaj pšenice je na mednarodnih trgih napram prejšnjemu tednu neizpremenjen. Tudi na naših žitnih tržiščih ni opažati nikakih posebnih premikanj v cenah, čeprav je tendenca slejkoprej trdna in stalna. V ospredju zanimanja stoji pri nas še vedno koruza, ki v ceni napreduje. Foxani za takojšnjo dobavo stane L 105—107, za april in maj je par lir ceneje. Terminsko blago se je pod vplivom višjih argentinskih notiranj podražilo. Rumena laplatska koruza za tovor maj stane sh 171, za junij in julij sh. 168 cif Trst. Ponudbe v argentinskem blagu vagonske količine za dobavo junij, julij in avgust se gibljejo na bazi L. 89—90 franko postaja Trst. Riž je še vedno čvrst. Ponudbe efektivnega vagonskega blaga so v pričakovanju še višjih cen prav neznatne. Za navadne vrste se zahteva lir 170—171 franko rižarna. Notiranja za maj in junij se glase na L. 169.50—170. — Pripomniti je treba, da velja čvrstoča cen edinole za italijanski trg. Tendenca za riž je na mednarodnih trgih mlačna. Krušna moka je pri ceni L 175—177 za vagon franko gornjeitalijanski mlin neizpremenjena. Z dohodom laplatskega ovsa v teh dveh je konsumu popolnoma zadoščeno. Zahteva se zanj L 116—118 franko vagon tržaška postaja.

Iz našega urada

Andrej Geglar - Hrušica: Vam je vojna pokojnina priznana; smo pospešili rešitev.

Svetina (sirota) - Kačiče: Akt ni kompetenten; manjkajo še vedno zahtevane informacije.

Jožefa Batista - Vel. Bukovica: Ne moremo posredovati brez zadostnih podatkov. Javite nam ime, priimek, očetovstvo, letnico rojstva padlega vojaka, ravnotako vse generalije prosilca in končno pozicijsko številko, katero sveste na županstvu.

Rokovni koledar za mesec april: Dne 10. aprila bo zapadel rok za plačevanje pri davčni izterjevalnici obroka direktnega davka, davčnih naklad in lokalnih tributov, a dne 15. aprila bo ta rok potekel.

Na 10. aprila bo potekel rok, do katerega morajo pogodbeniki plačati registrskemu uradu anticipatni trimesečni obrok za pristojbino na izmenjavanje blaga (tassa scambi).

Dne 1. maja bo potekel zadnji dan za vlaganje prijav prenehanja ali neobstoja dohodkov na premično bogastvo in dohodkov hiš, v dosego izbrisa za leto 1928., seveda, če prenehanje dohodkov oziroma neobstoj dohodkov datira s prvim januarja 1928. ali morda še prej.

Leopolda Kalin - Plače: Jasno je, da Vam je bila izdana polica. Prijavite takoj zavarovalnemu zavodu, da uvede postopanje za razveljavljenje original. police. Ob zapadlosti obrnite se neposredno tjakaj («Fenice» v Trstu: via del Lazzaretto vecchio, 3), pa boste dobili žigosane vrednotnice avstrijskega vojnega posojila. Smola tiči v dejstvu, da ti vrednostni papirji niso — vsaj danes še — nič kvotirani.

M. Miliš - Vrh Korena: — Smo pisali v Rim, pa čakamo dan za dnem poročila.

U. vd. Kontič - Trst: Potrebne so v stvari še neke informacije od vojaškega okrožnega poveljništva v Trstu in nabornega urada v Puli, katere so bile zahtevane 18. januarja t. l. Smo pospešili.

Iv. vd. Žiberna - Griže: Naborni urad v Gorici je zadevo rešil ter sporočil sklep županstvu v Žabcah. Stopite na županstvo osebno.

Jos. Lapajne - Štorje: Poslani spisi nam niso prinesli nobenega novega elementa, pač pa potrjujejo v polnem obsegu naše mnenje objavljeno na tem mestu 4. 3. 1928. Ponavljamo, da je proti ukrepu samo ena pot: civilna tožba, ki pa stane nekaj denarja. Nam se dozdeva, da ni nade na uspeh, ker «patronat» — kateremu ste poverili zadevo — ni bil v stanu prodreti. Tajništvo.

Rojstva, smrti in poroke v Trstu dne 30. marca 1928.

Rojeni: 9;
mrtvi: 11;
poroke: nobena.

Gibanje tržaškega prebivalstva

v minulem mesecu in v prejšnjih treh mesecih

V minulem mesecu se je rodilo v našem mestu skupno 381 otrok, poleg 10 mrtvorojenih. V isti dobi je pa umrlo 379 oseb, iz česar sledi, da je prebivalstvo tekom minulega meseca narastlo za 11 duš. Porok je bilo v minulem mesecu sklenjenih 110, dočim jih je bilo sklenjenih v februarju 154. To nazadovanje je radi postnega časa pač povsem razumljivo. Na splošno pa se je demografično gibanje prebivalstva v minulem mesecu nekoliko zboljšalo. To je razvidno iz sledečih številk:

December: rojeni: 271 (14 mrtvih); mrtvi: 301; poroke: 158.

Januar: rojeni: 341 (9 mrtvih); mrtvi: 356; poroke 123.

Februar: rojeni: 330 (10 mrtvih); mrtvi: 323; poroke 154.

Potemtakem je v minulem mesecu nazadovalo samo število porok, dočim je število rojstev v primeri s prejšnjimi tremi meseci znatno poskočilo in nadkriljuje število mrtvih, ki je v decembru znatno nadkriljevalo število rojstev, medtem ko je bilo v januarju, in februarju zaznamovati le prav neznaten prebitek rojstev.

ČASOPISJE V RUSIJI

Zanimivo je pogledati, kako skrbe Rusi za svoj dnevni tisk. Naklada ruskega časopisja pred svetovno vojno je znašala tri milijone in pol izvodov, naklada lanskega leta pa znaša osem milijonov izvodov. Iz tega je razvidno, da se je v teku let rusko čitajoče občinstvo pomnožilo več nego za polovico. Ta številka še tem jasneje podčrta rusko žejo po časopisju, če pomislimo, da je bilo rusko predvojno časopisje razširjeno tudi po Poljskem, Finskem in drugih baltiških deželah, mnogo izvodov pa je šlo tudi na zapad. Posebno so zvišali naklado v zadnjih dveh letih vodilni časopisi: za kakih petdeset odstotkov in vojaški časopisi: skoraj za sto odstotkov. Največjo naklado imajo kmetski in delavski listi, in sicer okrog poldrugega milijona izvodov. Za temi pridejo vodilni listi z nad milijon izvodi. Zanimivo je, da so najbolj razširjeni kmetski časopisi, ki so od leta do leta silno naglo naraščali, tako da so dosegli v štirih letih desetkratno število izvodov. V primeri s predvojno dobo se je zmanjšalo število časopisov za trideset odstotkov, zato pa je naklada narastla. Danes je časopisje razširjeno tudi po takih krajih, kjer ga prej sploh ni bilo. Stenskih časopisov, ki je posebne vrste časopis, imajo okrog sto tisoč naklade, ki se še vedno množe. Vsaka tovarna, vsaka občina ima svoj stenski časopis. — Vzrok porastka časopisov je porastek ruske izobrazbe.

Naročajte „Edinost“

Iz tržaškega življenja

Razne nezgode

Med delom na parniku «Rodi», ki ga popravljajo v ladjedelnici S. Marco, je 34-letnega mehanika Alviseja Santarinija, stanujočega v Miljah, doletela včeraj zjutraj huda nezgoda. Ko je delal z varilnim aparatom na bencin, se je ta nenadoma razpočil in plamen, ki je pri tem nastal, ga je hudo opekel po rokah in vratu. Nesrečni mož je dobil prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, ki so ga telefonično poklicali na lice mesta, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti kake 3 tedne.

— Na parniku «Gasteim» v Lloydovi ladjedelnici se je 45-letni kovač Klement Nicolini, stanujoč v ulici Calvola št. 8, včeraj predpoldne hudo ranil na desni roki. Dobil je prvo pomoč v mestni bolnišnici, kamor se je sam podal. Nato je bil prepuščen domači negi. Ozdravil bo v 10 dneh.

— Zelo hude posledice je imela nezgoda, ki je doletela včeraj popoldne 42-letnega slaščičarja Ivana Nordia, stanujočega v ulici S. Daniele št. 3. Ko se je okoli 17. ure mudil v bližini glavne postaje, mu je nenadoma postalo slabo in v hipni omotici se je zgrudil vznak; padel je tako nesrečno, da se je močno udaril v glavo in obležal nezavesten. Navzočni so mu takoj priskočili na pomoč, medtem pa je nekdo obvestil o dogodku rešilno postajo, odkoder je kmalu nato prihitel na lice mesta zdravnik, ki je ugotovil, da si je Nordio hudo pretresel možgane. Po prvi pomoči je bil siromak prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurgični oddelek. Njegovo stanje je nevarno.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Iz poštne službe

Premeščen je iz Renč poštni uradnik Erminio Vidozzi. Na njegovo mesto je prišla gospa De Re Marija.

Za veliko noč

Na veliki četrtek, 5. aprila, so lahko odprti vsi kinematografi in vsa gledališča, le da ne dajejo predstav, ki nasprotujejo verskemu čustvovanju. Dne 6. aprila, na veliki petek, pa so prepovedane vse javne predstave, razen onih, ki predstavljajo svete dogodke.

Pecivo za veliko noč

Trgovska federacija za goriško pokrajino sporoča, da je ministrstvo za nacionalno gospodarstvo v sporazumu s predsedstvom ministrskega sveta dovolilo peči in prodajati v državi sveže pecivo iz pšenične moke, presejane na predpisani način in sicer od dne 1. pa do 15. aprila t. l. Po tem roku pa je vsako nadaljno trgovanje z zgoraj navedenim pecivom prepovedano.

Zopet rop

Te dni sta dva mladeniča napadla zidarskega mojstra Franca Tušarja, starega 44 let, ki se je bil odpravljal na Prapretno, kjer je mislil zidati novo mlekarno. Roparski napad se je izvršil na cesti med Sv. Lucijo in Šentviško goro. Mladeniča sta mu zagrozila s smrtjo, ako jima ne izroči vsega denarja, ki ga ima pri sebi. Mož jima je izročil 300 lir. Takoj nato pa je javil stvar orožnikom. Ti so pričeli stikati za roparji ter radi sumnje zaprli dva mladeniča, in sicer nekega Alojzija in Ignacija Lebana. Oba so pripeljali v goriške zapore. Zanje se sedaj zanima sodnijska oblast.

«Kontravencijona» ni hotel imeti

Čuvaj Albert Ipavec je, izvršujoč vestno svojo službo, zapazil v bližini Štandreža sredi ceste ubogo živinče, vpreženo v tri vozove, privezane drug za drugim. Gospodarja tega... vlaka pa ni bilo nikjer. To je pa proti postavi. Čuvaj je izsledil gospodarja v osebi nekega Amedeja Pianetti-ja iz Vidma, ter mu naložil «kontravencijon». Mož pa se je začel puntati in ni hotel plačati. In, kar je bil še večji greh, pričel je čuvaja žaliti. Ta pa je poklical orožnike, ki so neubogljivga moža aretirali.

Trije nepriporočljivi kupci.

Policijski agenti so spravili na varno predvčerajšnjim tri zrele ptičke, ki so prišli v Gorico z namenom, da bi preiskusili tudi tukaj svoje tatinske zmožnosti. Toda ta poiskus se jim je ponesrečil. So to trije Tržačani, ki se oblačijo tako, da bi si človek nikdar ne predstavljal, da se skrivajo za njihovo obleko čisto navadni pocestni tatovi. Prvi je Marijan Ciappi, star 22 let, drugi je Artur Vettorelli, star 24 let, tretji pa Viktor Gaggetti, star 25 let. Izdajali so se za potujoče trgovce z zlatanino. Najprvo so poskušali napraviti svoj «posel» v zlatarni Vatt v Raštelu, toda tam so imeli smolo v obliki paznega in čuječega zlatarnarjevega očesa.

Bolje jim je šlo za hip delo izpod rok v zlatarnici Kristine Gasparini, ki se nahaja tudi v Raštelu št. 28. Zahtevali so, naj jim prodajalka pokaže prstane, uhane, verižice in podobno, da bodo nakupili. Toda blago jim — vsaj navidez — ni ugajalo, kajti prebirali so in prebirali, predeval, iz roke v roko, dokler niso dali prodajalki razumeti, da ne bodo ničesar kupili. Odšli so iz zlatarnice. Z njimi pa je izginilo tudi precej zlatanine. To je Gasparinijeva zapazila šele potem, ko so že odšli in je preštela prstane. Takoj je poklicala kvesturo, katere agenti so se napotili za tatovi. In res so jih zalotili v neki drugi zlatarni na teksališču Verdi, kjer so poskušali vnovič svojo srečo. Prejeli so jih in jih odgnali na kvesturo, kjer so pri Gaggettiju našli resnično Kristini Gasparinijevi ukradene prstane. Hranil jih je v rokavici. In tako se je zgodilo, da so morali trije potujoči zlatninarji v nič kaj udobni hotel, ki se nahaja v ulici Sauro; v zapore namreč.

Goriška porota

Nadaljevanje porotne razprave proti Ivanu Sovdatu

Tisti, na katere je bil Sovdat ljubosumen

Predsednik pokliče Mihaela Jermola.

«Ali ste se kdaj prepirali s Sovdatom?»

«Nikdar.»

«Ali je res nekdaj Sovdat nameril na vas samokres?»

«Da, to je res. Pa ne vem, zakaj. Kar nameril mi ga je. Jaz sem ga vprašal: Zakaj?» Nato je on samokres umaknil. Nikdar nisem zvedel, zakaj je to storil.

«Kaj pravite pa vi, Sovdat, k temu?»

Sovdat: «Ni res; morda sem prišel takrat od opravkov domov in sem položil samokres na mizo.»

Odv. Miagostovich: «Ali ste bili ljubosumni?»

Sovdat: «Ne, ko je bil Jermol pijan, se je vedno z menoj prepiral.»

Predsednik: «Uršič, povejte pa vi!»

Uršič: «On je takrat rekel: ‚Kaj imaš z mojo ženo?‘ in je nameril.»

Preds.: »No, Jermol! Ali je res rekel tako?»

Jermol: «Da, tako je, res je!» (Smeh v dvorani).

Preds.: «Zakaj ne govorite resnice? Odpeljite ga v čakalnico, da se bo premislil in govoril resnico!»

Temu je sledila priča Janez Uršič, ki je trdil porotnikom, da je bil nanj Sovdat tistikrat ljubosumen. Prvič ne ve zakaj, drugič, ker je z njegovo ženo dvakrat zaplesal, tretjič pa zato, ker je sedel v Sovdatovi gostilni za štedilnikom in se pomenkoval z njegovo ženo. Nenadoma je planil obtoženec nanj in zavpil: «Kaj imaš z mojo ženo!?» On pa ni vedel, kaj ima z njegovo ženo.

Preds.: «Ali je res, da so vsi v vasi prigovarjali Sovdatu, naj ne bo tako ljubosumen na svojo ženo, ker da je poštena ženska?»

«Tisto ne vem! Ali za pošteno nisem prav mogel imeti njegove žene.»

Odv. Vinci, zastopnik civilne stranke umrlega Manfreda:

«Ali je res, da je Sovdat nekoč izjavil priči, da bo ubil Manfreda in da zato ne bo dobil več kot dva meseca zapora?»

Priča: «Res je. Nekoč, kakih 14 dni pred zločinom, sem peljal na vozičku moko iz Mlinskega proti domu v Idersko. Med potjo me je prehitel z vozom Sovdat. Povabil me je k sebi in začela sva se razgovarjati. Tedaj me je vprašal: «Kaj praviš k temu, kar se je zgodilo pri nas?» — «Kaj?» sem vprašal. Pa je rekel tako in tako, dobil sem ga na seniku. In takrat sem ga vprašal: «Kaj nameravaš pravzaprav?» — «Odvetniku sem ju dal!» mi je odgovoril. «Veš!» se je nagnil k meni, «zdaj sem šel mimo hiše. Pa če bi ga videl, bi ga ustrelil!» — «Pojdi, pojdi!» sem govoril. Tedaj me je pogledal: «Si mož? Vidiš, jaz ga bom ubil!» — «Tistega pa ne delaj!» sem ga zavrnil. «Uničiš njega in sebe!» — «Dva meseca bom zaprt,» mi je tedaj rekel, «kot oni na Kranjskem, ki se je vrnil od vojakov, našel ženo z ljubimcem — ter ustrelil njo in njega.»

Preds.: «Čujte, Sovdat, kaj pravi ta-le! Ali sta res govorila?»

Obtož.: «Se ne spominjam, gospod predsednik.»

Preds. priči: «Je res vse to?»

Priča: «Seveda je res, prisežem stokrat!»

Ko je predsednik zaslišal to prčo, je poval vnovič Jermola, naj pride in pove resnico. Na vprašanje, ali je res obtoženec nanj nameril samokres in ga nahrulil «Kaj imaš z mojo ženo?», odgovori priča, da to ne odgovarja resnici. Prej je to rekel zato, ker je bil ves zmešan.

Še vse polno prič.

Jožef Savli, star 30 let, pove, da je na dan zločina šel on zjutraj s Sovdatovo ženo k maši. Manfreda pa ni bilo zraven. Ivana Petrica vpraša predsednik, če je bil tudi nanj ljubosumen Sovdat. Pa pravi, da ne ve. On je tudi večkrat tolažil Sovdata, naj mu ne hodi po glavi vedno žena, saj da nima drugih, kot on misli. Delal pa je to le iz usmiljenja do njega, ne pa iz prepričanja, da Sovdatova ženo ni imela drugih.

Tudi priči Andreju Kranjcu, staremu 33 let, iz Kobarida, je bilo znano, da je bil Sovdat ljubosumen na svojo ženo.

Preds.: «Ali je bil ljubosumen tudi na vas?»

Priča: «Seveda drug' so pravili, da nas je bilo veliko takih, na katere je bil ljubosumen!»

«Ali so ga ljudje kaj zasmehovali radi tega?»

«Saj veste, kakšni so ljudje. Eni da, drugi pa ne. Nekoč je hotel še name streljati, kor sem rekel, da poznam že od prej njegovo ženo, ker je od nas doma. Pozneje pa me je prosil odpuščanja.»

Na tem mestu je predsednik prekinil dopoldensko razpravo.

Obrambne priče

V petek popoldne je predsednik izpraševal še nekaj prič, ki jih je obtoženec predlagal kot svoje obrambne priče. Prvo pokliče predsednik Apolonijo Gomišček, ki pove, da je Sovdatova soseda in je videla oni večer, ko je Sovdat zalotil Manfreda na hlevu, kako je iz Sovdatovega dvorišča smuknila neka oseba.

Osemdesetletna mamica Marija Matevc pripoveduje, da je videla nekega jutra ob treh — kajti ona ima navado vstajati še pred 3. uro zjutraj — Manfreda, kako je tekel mimo okna njih hiše. To je bilo ono noč, ko je Sovdat našel Manfreda na svojem seniku.

Franc Sovdat, ki pravi, da ni prav nič v sorodu z obtožencem, je slišal ono noč v Sovdatovi hiši krik, ki ga je zbudil iz sna. Mislil je, da se pred gostilno tepejo. Drugi dan pa je zvedel, da je Sovdat nagnal Manfredo.

Ana Kurinčič, ki je nekoliko v sorodu z umrlim Manfredo, izpove tudi resne obteževalne okoliščine glede Sovdatove žene.

Ko so bile izpraševane vse priče, je predsednik vprašal državnega pravdnika cav. Tripani-ja in branitelja Zennara, kakšno tezo bosta vzela v svojih govorih.

Državni pravdnik: Obtožba in težko izzivanje.

Odv. Zennaro: popolna umobolnost, ljubosumje, težko izzivanje, delirij vzbujen radi ljubosumja.

Govorila zastopnika civilne stranke

Včeraj dopoldne sta govorila odv. Miagostovich, zastopnik Roze Uršič, Sovdatove žene, ter odv. Vinci kot zastopnik sorodnikov umrlega Manfreda.

Predsednik porotnega zbora je takoj po sestavi vprašanj, na katere bodo morali porotniki odgovoriti, predal besedo odv. Miagostovichu. Ta je v svojem govoru hotel dokazati sledeče: prvič, da med Sovdatovo ženo in pok. Manfredo ni bilo prešestva. Drugič pa, če je tudi prešestvo obstojalo, bi Sovdat ne smel tako ravnati in ubijati. Rekel je, da otežkujejo dokazovanje prvega le trije slučaji, v katerih bi bilo možno, da je Sovdatova žena kaj zakrivila: njeno razmerje s Črnigojem, oni večer, ko je šla na ples in jo je zjutraj ob treh zalotil mož z Manfredo v mesnici ter dogodbica v seniku. Toda v nobenem slučaju niso podani tako grešni dokazi, da bi mogel mož z vso pravico in upravičenostjo imenovati svojo ženo prešestnico. To hoče odvetnik dokazati na dolgo in široko. Zdi se mu tudi čudno, zakaj ni Sovdat streljal in izvršil to, kar je izvršil, v onem trenutku, ko je ženo zalotil z ljubimcem! Ne sme se tudi verovati preveč v govorice, ki krožijo po vasi in ki v porotni dvorani, ne morejo imeti nobene važnosti. Tekom procesa je več prič izjavilo, da ne morejo izpovedati, če je res vladalo ljubavno razmerje med Manfredom in njegovo ženo. Mož je ravnal le v veliki ljubosumnosti. On je le sumil, da mu je žena nezvesta. Tudi otroci niso pomrli po krivdi žene, pač pa radi bolezni. Odvetnik trdi, da brani čast Sovdatove žene ter s tem hkratu tudi Sovdatovo ljubezen. Ob koncu se obrača na porotnike z nasvetom, naj sodijo, opirajoč se na pravico.

Za odv. Miagostovichem je govoril odv. Vinci. Zdelo se je začetkom, da brani obtoženca, kajti prikazal je v krepkih besedah njegovo ženo kot slabo žensko, ki je možu postala že prvi dan po poroki nezvesta in katero bi obtoženec ne smel vzeti za svojo ženo, kajti gotovo je njen slab značaj in njene grde navade spoznal, še predno se je z njo poročil. Vendar pa ni dokazano, da bi bila s Manfredo imela kakšno razmerje. Zlasti pa ni imel obtoženec absolutno nobene pravice, s krvjo Manfrede zadostiti svoji ljubosumnosti. Obtoženec ni ravnal kot umobolnež, premišljeno je ravnal, vendar le kot slepo orodje svoje ljubosumnosti, krute ljubezni. Predlaga porotnikom, naj sodijo, kot jim veleveta vest in pravica.

Ko je končal odvetnik Vinci, je predsednik preneseł obravnavo na jutrišnji dan, pondeljek. Govorila bosta državni pravdnik in odv. Zennaro, ki brani obtoženca.

Izpred sodišča

Posledice, ki jih je zapustila za seboj kolosalna «Miss Terezina» pred sodiščem.

Vsakdo se še gotovo dobro spominja na čez 175 kg težko «Miss Terezino», ki je posetila ob priliki zadnjega sejma Sv. Andreja Gorico, in s svojo debelostjo zabavala goriški publikum. Gotovo je tudi vsakemu znano, kako jo je bilo treba z združenimi močmi pahniti v železniški voz skozi preozka vrata, ko je odhajala iz Gorice. Pa še ena dogodbica o njej se je tačas raznesla po Gorici, kar se je zdelo začetkoma, da je le sredstvo za reklamo. Časopisi so poročali, da sta se prav pošteno stepla radi nje dva šoferja in sicer Franc Makuc in Alfred Šimčič, ker sta jo hotela obadva odpeljati s svojim avtomobilom iz hotela, kjer je stanovala, na mesto, kjer je ona razkazovala svojo obilnost. Ta zadevica se je pa ujemala z resnico. Šimčič je prvi vozil «Miss Terezino», prevzel pa mu jo je Makuc. To je povzročilo, da sta se šoferja spoprijela in šibkejši Makuc je v «dvoboju» podlegel; dobil jih je toliko, da se je moral lečiti 14 dni. Pa ni bil samo z lečenjem zadovoljen. Šel je in zatožil Šimčiča sodniku radi poškodb na svojem telesu. In včeraj se je zadeva, ki spada med zapuščino «Miss Terezine» — na goriški sodniji likvidirala. Dr. Gaberšček, ki je zastopal državno pravdništvo, je zahteval za močnejšega šoferja Šimčiča 24 ur zapora. Sodnik pa mu je naložil le 133 lir globe ter poravnavo sodnih stroškov.

TOLMIN

Kot se je pred kratkim slišalo v cerkvi, mislijo napraviti letos velikonočno procesijo na veliko soboto zvečer, namesto v nedeljo zjutraj. Ker pa je bila pri nas ta navada, da je bilo Vstajenje vsako leto zjutraj, se temu vsakdo protivi in pritožuje, češ, zakaj kršiti lepe stare navade, ki so nam še edine ostale.

In tudi če bi se na to toliko ne ozirali, ali naj bi kmetje iz daljnih vasi prišli v Tolmin zgodaj zvečer in se vračali tako pozno po tistih pustih, samotnih poteh?

Zato upamo, da se bo ta misel opustila in pozabila, in da se bomo tudi letos kot vedno, držali starih navad!

RENČE.

Po dolgem pričakovanju smo vendar dobili tudi v našo cerkev nove dvomanualne orglje, na pnevmatičen sistem, postavljene od domače tvrdke I. Kacin v Gorici. Orglje imajo zelo lično omaro, za katero je napravil načrt domači stavb. mojster F. Arčon. Glede registrov imajo orglje sledečo dispozicijo določeno po čg. prof. St. Premrlu in čg. dr. Fr. Kimovcu, priznanih glasbenih strokovnjakih:

I. manual:

1. Principal 8', 2. Oktava 4' 3. Gamba 8', 4. Flauta 8', 5. Mikstura 3—4

II. manual:

(vmeščen v odmevno omaro):

6. Vijolinski principal 8', 7. Salicijonal 8' 8. Bordunček 8', 9. Flauta 4' (krita)

Pedal:

10. Subbas 16'.

Zveze: superokt. I. man., superokt. II. man., subokt. II-I. man., II-I. man., I. man. - pedal, II. man. - pedal.

Sprožniki p mf f Tutti. in pedalni avtomat.

Intonacija je na splošno prav dobro zadeta. Zelo nežen je Salicijonal 8' in po značaju prav dobro zadet, zelo lepa Gamba 8', dobro posrečen Vijolinski principal, značilni Flauti 8' in 4' ter Burdunček. Subbas 16' dovolj krepak in voljan z lepo zaokroženim tonom posamezni registri, ampak tudi polne orglje se lepo in mogočno glasijo, toda ne kričeče; radi tega, ker je Mikstura nekoliko bolj milo uglašena.

Deto priporoča tvrdko J. Kacina. Kdor pa mojemu poročilu ne verjame, naj si pride orglje ogledati in jih preizkusiti.

CERKNO

Glavni pregled plemen. bikov

Dne 12. aprila bo tozadevna komisija izvršila pregled plemenskih bikov na Cerkljanskem. Pregled se bo vršil po tem le redu: ob 7. uri zjutraj pri gostilni Čelik na Bukovem; ob 9. v Orehku pri Flandru; ob 11. dopoldan, Zakriž pri gostilni Golob; ob 14. uri, na Kladju (Cerkljanski Vrh, Podpleče); ob 15. uri, v Planini pri gostilni Jeram; ob 16. uri, v Novakih pod cerkvijo.

Ker je pregled splošen, ni treba gospodarjem plačati nobene pristojbine. Opozarjajo se pa kmetovalci, da morajo napraviti vsi lastniki bikov prošnje na merodajno komisijo na kolkovni poli za L 2.-, najsi bodo biki koroški, društveni, ali že kdaj prej potrjeni.

Kajti mnogim ne gre v glavo, da morajo pripeljati na pregled tudi bike, ki so bili že lani ali kdaj prej potrjeni.

Prošnje za pregled pa morajo napraviti vsi lastniki bikov, ker na bika, za čigar pregled ni bila narejena prošnja, se komisija ne bo ozirala.

Prošnja naj se napravi na: Ispettorato Zootecnico, presso Amministrazione Provinciale, Gorizia, Via Trieste 43. Vloži se potom županstva.

Kaj si koristiš

če kupuješ cene testenine, napolnijo samo želodec, izdajo pa malo. Testenine PEKATETE so zelo redilne, in ker se zelo nakuhajo jih potrebuješ manj kot drugih. Zanesljivo prave so v ½ kg zavojih, z napisom PEKATETE.

MALI OGLASI

ZALOGA vsakovrstnih rakev, vencev, sveč in žalnih predmetov I. II. III. razreda. 25% ceneje kot drugod. Saksida. Dornberg 3. 353

V BAZOVICI spuščam mrjasca za pleme. Križman Andrej. 354

POSOJILA na prvo in drugo vknjižbo na hiše v mestu in okolici po 7%. Agenzia Machiavelli 24. 355

KRASNA posestva v Slavinski dolini, občina — okolica Celje, ob državni cesti, se proda. Enonadstropna hiša, (6 parketiranih sob) 3 gospodarska poslopja, povsod električna razsvetljava, elektromotor za gospodarske stroje, za 16 oralov prvovrstne zemlje, 2 hmeljnika, lastni ribolov. Olajšano plačevanje. Naslov: A: Sabljak, Celje, Forsthof, Jugoslavija. 225

KOROŠKE in gorenjske smrekove in mecesnove suhe deske priporoča mizarjem po nizki ceni Alojzij Srebotnjak, Postojna. 356

GOSTILNA Roza Kušo Trst, Via Udine štev. 7 se toplo priporoča cenj. gostom. Izborna vina. Dobra kuhinja. 357

MALO zemljišče, pri rocolski postaji, za zgradbo hišice, se proda po nizki ceni. Naslov pri tržaškem upravništvu. 358

ODVETNIŠKA pisarna išče 14—15 letnega vajenca. Naslov pri tržaškem upravništvu. 359

KROGLE iz amerikanskega lesa prodaja Cebu, strugar via Timeus 7 360

MEBLIRANA soba, pripravna za dva brata ali mladeniča, se odda takoj v podnajem v ulici Ant. Stoppani 5 - II, desno. 361

SOBA se odda dvema delavcema, via Scalinata 193, Rojan 363

PISALNE stroje, velike in majhne, kontrolne blagajne, prodaja Möller, Trst, Ireneo 6, cene nizke. 323

KOLO v dobrem stanju se proda za vsako ceno. Via Madonnina 34, mlekarna. 364

POROČNA soba iz parjenega bukovega lesa, zajamčena 1600, jesenova 1700, topolova 1800, posamezne postelje 160.— Türk, Cesare Battisti 12. Pazite na številko. 336

KRASNA, poročna soba, z uporabo kuhinje, se odda boljšemu paru. Via Fabio Severo 35, pt. 362

POSTELJA se odda poštenemu delavcu. Petrovič, via Rismondo 12 I. 365

HIŠICE, prazne, vrti, zemljišča, v tržaški okolici, se ceno prodajo, radi odpotovanja. Ricci 10, Legat, Trst. 366

DEKLE, 14 letno iz dobre hiše, želi vstopiti kot učenka v trgovino jestvin ali manufaktur, v mestu ali na deželi. Naslov pri tržaškem upravništvu. 366

VELIKONOČNE razglednice, šolske in pisarniške potrebščine, na drobno in debelo, se dobijo v veliki izberi v knjigarni — papirnici Stoka, v Trstu, Via Milano 37. 327

ZALOGA papirja. Uvoz in izvoz na vse kraje. Cene ugodne. Tvrdka G. Dollinar, Via Ugo Polonio 5, Trst. 252

SMILAJOD - Castellanovich je priznan kot najboljše sredstvo za čiščenje krvi; priporočljiv za pomladno zdravljenje, proti omotici, proti udarjanju krvi v glavo, proti motenju vida pri starih osebah, proti arteriosklerozi (poapnenenju žil) in sploh proti vsem motenjem, ki izvirajo iz slabe cirkulacije krvi. Dobiva se v lekarni Castellanovich, Trst, via dei Giuliani 42. 297

PRILETNA ženska se sprejme na hrano in stanovanje za polovično ceno in pomoč pri lahkem hišnem delu, k mali družini, (mati in hči). Ugodna prilika za žensko s pokojnino. Naslov pri tržaškem upravništvu. 339

BRIVNICA se proda. Naslov pri tržaškem upravništvu. 338

HOTEL, dobrovpeljan, se proda ali da v najem takoj, radi družinskih razmer. Vprašati Hotel Grotta (Ribnik) v Postojni. 343

DEKLICA, 15 letna, ki ima veselje do trgovine, želi vstopiti kot učenka v trgovino katerekoli stroke, v mestu ali na deželi. Ponudbe na Josip Ceglar, Giavorie 7, Obrovo. 346

TRGOVSKA pomočnica, dobra moč, vešča v vseh strokah trgovine, išče službe. Naslov pri tržaškem upravništvu. 347

TRGOVSKA pomočnica, izvežbana v veliki, manufakturni trgovini, išče mesta, gre tudi na deželo. Naslov pri tržaškem upravništvu. 348

ŠIVALNI STROJ v dobrem stanju se poceni proda. Naslov pove goriška uprava. 351

BABICA Emerschitz - Sbaizero, diplomirana, sprejema noseče, moderna oprema, zdravniška pomoč, dnevna hranarina L. 25. Via Farneto 10 (Ginnastica, podaljšana), lastna vila, telefon 20-64. 308

GLASOVIR v izbornem stanju, križane strune, se proda po ugodni ceni. Konsumno društvo, Bazovica. 313

UČITELJ ali učiteljica za srbohrvaščino se išče. Ponudbe pod «Učitelj» na upravništvo 342

Pogrebno in podporno društvo pri Sv. M. Magdaleni

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 15. aprila 1928. v prostorih Konsumnega društva pri Sv. M. Magdaleni spodnji (Kolonkovec) ob 9. uri zjutraj

z običajnim dnevnim redom.

Sv. M. Magdalena, 1. aprila 1928.

ODBOR.

ZAHVALA.

Za vse izkaze sočutja ob težki, nenadomestljivi izgubi naše nepozabne soproge, matere, stare matere, sestre

Terezije Čok

se najiskrenejše zakvaljujemo vsem, ki so nas tolažili v teh težkih dneh in vsem številnim sorodnikom in prijateljem, ki so spremili predrago pokojnico na njeni zadnji poti! Posebna zahvala sorodnikom-darovalcem vencev, častiti duhovščini in nositeljicam vencev.

LONJER, 31. marca 1928.

350 **Žalujoči ostali.**

Stavbna in kreditna zadruga v Idriji
v likvidaciji

naznanja, da je izredni občni zbor dne 13. marca 1927 sklenil prostovoljno razdružitev in likvidacijo premoženja, česar se je z računskim zaključkom za XIX. upravno leto 1927. izvršilo. Vsled tega se znabitni upniki pozivljajo, da svoje zahteve prijavijo do 30. aprila tek. leta.

340 LIKVIDATORJI.

Trgovina LUIGI GREGORICH
Trst — Via Ginnastica 15

IVAN KACIN

Domača tovarna orgelj, harmonijev, glasovirjev
Gorica, P. Tommaseo 29 (Plačuta)
Telefon 422.

Nov harmonij od L 650. Pianino L 3700. Orglje poseben model, 3 pevajoči registri, 3 meh. registri, s pedalom za majhne cerkve za ceno L 10.000. Jamstvo 10 let tudi na obroke. - Poprava in uglaševanje orgelj od registra po L 70. (312)

Prva tržaška tovarna muholovk
"TRAXON"
G. Fabricci & Figlio
TRST 354
Via Tiziano Vecellio 2

KURJA OČESA

FARMACIA SPONZA, Trst, V a Tor S. Piero 10
Pazite na ponaredbe. — Dobiva se v vseh lekarnah po znižani ceni L 3.—.

NOVI DOHODI
Al Gran Risparmio
LEVI - Trst, via S. Lazzaro 9

Bombaževina	L	1.90 m
Bombaževina, visoka 90 cm	„	2.40 „
Platno Madonna,	„	2.80 „
Platno Madonna, debelo,	„	3.— „
Platno Douglas, težko,	„	3.50 „
Platno Douglas, visoko 130 cm	„	6.20 „
Pelle novo	od L	2.80 naprej
Robčki z ajourjem	L	—.50 komad
Kuhinjske cunje, velike	„	1.50 „
Kuhinjske cunje, platnene	L	3.50 m
Musola volnena, v vseh barvah	L	11.— m
„Borgo" za hlače	od L	6.— naprej
Popeline za srajce	„	4.80 „
Ostanki madapolana, črtanega 3½ m	L	10.—

Velika izbera prtov, prtičev, brisač, gobastih in iz sukanca, in nogavic vseh vrst za otroke, ženske in moške.

VELIKI DOHODI
POHIŠTVA
dunajski tipi, navadni in luksuzni, po zelo znižanih cenah.
R. CAMPONOVO
Viale XX Settembre 33

Dr. Gajo Schwalba
zdravnik, kirurg in zobozdravnik, prej asistent v reški bolnišnici, je odprl svoj ambulatorij v BISTRICI 144 (hiša Oljšak) in sprejema ves dan. 308

Na obroke
Zadnje novosti, izgotovljene obleke in po meri, blago, svilenine, perilo, platno, površniki i. t. d. i. t. d.
Via Roma 3, III. nadstropje

Odlikovana čevljarnica
G. LEKAN
Trst — Via Giulia št. 7
(pri ljudskem vrtu).
Izdeluje se OBUVALO za moške, ženske in otroke. — Popolna eleganca. Specijaliteta ortopedičnega obuvala in opank.
Prodaja nacionalnega in inozemskega obuvala. — Sprejemajo se popravila. Lastna izdelovalnica čevljev iz kljuščarjeve in kačje kože. (360)

Pristni sirup PAGLIANO
iznajditelja prof. Girolamo Pagliano
sestavljen izključno iz rastlinskih snovi, očisti organizem vseh strupenih sestavin, ki okužujejo in onesnažajo kri.
Najstarejše, nikdar prekoseno ne poenačeno naravno zdravljenje.
FIRENZE - Via Pandolfini No. 18
343 Casa del prof. Girolamo Pagliano

Skladišče sukna
M. Jancovich & Co
Trst, Via S. Lazzaro 10.
Nadaljuje se prodaja po določenih cenah
blaga za moške, ženske in otroke.
Sukno se prodaja za račun tovarnarjev, in je vsak kos zapečaten s svincem.
Konkurenca je popolnoma izključena.
PERILO
slovite tovarne: Cotonificio Triestino Brunner S. A. po znižanih cenah na podlagi zadnjega cenika.
= Oglejte si naše skladišče brez vsake obveze. =

Ob priliki
velikonočnih praznikov
nudi
dobroznana manufakturna prodajalna
ROMEO CIPRIANI
TRST - Piazza Goldoni 12
svojim cenjenim odjemalcem VSE NOVOSTI za pomladansko sezijo
po neverjetno nizkih cenah
Resna postrežba - Govori se slovensko

P O D L I S T E K

V. J. KRIŽANOVSKA:

Pajčevina (53)

Roman v štirih delih

Iz ruščine prevedel I. V.

— Čemu ste me ošinili s tako unjčujočim in skoraj grozečim pogledom? — je nenadoma vprašala. — Morda sem podobna komu, ki je ukradel vaš tevtonski ponos? Ali ste me morda dobili na takšni zločinski misli? — je dostavila z rahlim nasmehom.

Grof si je zavihal brke in se zagonetno nasmehnil.

— Zločinsko? Ne. Morda drzno. Smatram vas za zelo bojevito, Milica Jurjevna; no, pred bitko je vedno nevarno slaviti zmago! Težko je presoditi vojno srečo vnaprej in vedeti kdo bo zmagovalec, kdo premaganec.

Milica ga je začudeno pogledala.

— Ne razumem, odkod te misli?

— Če je tako, tem bolje. Bal sem se užaliti vas, če bi govoril jasneje.

— O, prosim, nikar se ne zadržujte in bodite odkriti, kolikor hočete. Skrivnostna namigovanja so mi najzoprnejša.

Grof se je očitno kolebal, nato pa se je približal Milici in z mirnim, tihim glasom rekel:

— To hočete? Dobro. Vi ste tako mladi, tako lepi, Milica Jurjevna, da je vaša želja, poskusiti svojo moč nad moškim srcem naravna in odpustljiva; toda ravno zato, ker ste mladi, neizkušeni in hočete prvikrat poskusiti moč svojih čarov, se niste naučili še zakriti nevarne igre, ki vas zabava. Vaš nasmeh, oči, otroška radost izdajajo vaše misli in vaše predčasno zmagoslavje. Toda ponavljam, ta igra je nevarna in kruta; vsekakor je bolje, če se ne igrate z ognjem. Jaz sem akromen človek in vas prijateljski svarim; mogli bi naleteti na koga drugega, ki ne bi smatral tega za šalo!

Kot je govoril, tako je Miličino obličje sužnja rdečica in njene oči so gledale jezno, ko je napol srdito, napol zaničljivo odgovorila:

— In vi ste tako domišljavi, da pripisujete vsaki ženski, ki vam pride na pot, željo podjarmiti vas? Tega si nisem mislila od vas.

— In prav bi imeli. Tako samoljubje bi bilo smešno in nedostojno za človeka, ki se spoštuje. Bodite uverjeni, da mi ni tega narekovala domišljavost, ampak življenska izkušnja. Jaz vem, da je ženska, ki si je namenila ponorčevati se iz moškega, silno kruta; toda meni je blizu trideset let in sem imel dovolj prilike proučiti mnoge ženske limanice: koliko puščic iz rok lepih in spretnih ročic je že zadelo ob moj okrep! To mi daje upanje, da me bo Gospod tudi v bodočnosti obvaroval pred nepričakovano puščico ter ne bo dopustil, da postanem otroška igračka.

Milica je molčala; jeza jo je davila. V tem hipu je sovražila grofa iz vse duše in se je pokesala, da je dovolila spremljati jo — temu «nemškemu vojaku», temu «zlovešču», ki se je drznil ponižati jo in odkriti njene skrivne misli.

Udarila je z bičem konja ter popustila vajeti, a živi skakač, ki ni bil vajen takega ravnanja, jo je udri v skok naprej. Leteč po polju, je jahačka izbrala vse mogoče ovire, ko pa je zapazila, da jo njen dvoritelj komaj dohaja in je v strahu zanjo, jo je prevzelo iskreno zadovoljstvo; celo jeza jo je minila. V naglem diru se je bližal konj širokemu jarku z vodo.

— Ustavite konja... ne skočite čez!... Jarek je prezaj širok, — je srdito zavpil vznemirjeni grof.

Toda Milica je v tem hipu čutila nepremagljivo željo, dokazati mu, da ne uboga nikogar in niti glasu razsodnosti. Za hip se je konj obotavljal, potem pa se je udal pogonu in z drznim poletom skočil čez oviro.

Grof je pobledel; zavpil je, zarentačil. Dasi je njegov konj precej zaostajal za njenim, ji je sledil in brez obotavljanja skočil za njo; bil je očitno jezen, kar je Milico navdalo s posebnim zadovoljstvom.

— Vidite, da ni tako nevaren! — je rekla s posmehljivim glasom.

— Da, jaz vidim samo to, da ima teta Matilda popolnoma prav, če se vznemirja, kadar gresta sami na izprehod. To ni izprehod, ampak vratolomnosti akrobatskega jezdeca, pri čemer si utegnete zlomiti vrat. Še bolj ima prav, ko govori, da potrebujete trde vzgojne roke, ki bi vas naučila ubogljivosti.

Milica se je zasmejala in spustila konja v hod.

— Umirite se, grof. Prevladuje vas nemški nagon, ki si hoče vse pokoriti. Sicer pa bi bilo težko mene disciplinirati: jaz nisem vojak, navajena sem prostosti in nikoli ne dopustim, da bi mi kdorkoli ukazoval!

Reška pokrajina

ILIR. BISTRICA
Sestanek invalidov

Vojni invalidi in pohabljenci odseka Trnovo-Bistrica so vabljeni, da se za gotovo vsi brez izjeme sestanejo v četrtek, dne 5. aprila, ob 2. uri popoldne v društvenem sedežu, bivšem Telovadnem domu. Opozarjajo se, da bodo deležni samo tisti, ki bodo prisotni, koncesije in dajatev v naravi, ki se bodo razdelile pri tem sestanku. Vsak naj prinese s seboj izkaznico. Ta poziv velja za vse invalide in pohabljence iz občin Jablanica, Knežak, Zagorje, Prem, Jelšane, Trnovo, Bistrica. Vojne vdove nimajo s tem sestankom ničesar opraviti.

Za odbor:
Predsednik Anton Škrlj.

Znanost in umetnost

Naše nebo v aprilu

Smo v polni pomladi, dasi je pomlad v prirodi prišla za astronomsko pomladjo.

Solnce je od pomladanskega enakonočja dalje nad nebesnim polutnikom, 1. aprila bo 4° 33' severno od polutnika, v teku meseca se vzpenja stalno na nebu in doseže ob koncu meseca že 14° 47'. Temu primerno se dan daljša skozi ves mesec. V začetku meseca traja 12 ur 49 min., ob koncu 14 ur 29 min. Solnce gre skozi tržaški poldnevnik 1. aprila, ko kaže ura 12 ur 8 min. 54 sek; 15. aprila ob 12. uri 5 min. in 29. ob 12. uri 2 min. 15 sek.

V aprilu se bo dala lepo opazovati **zodijakalna svetloba.** Vidna bo kot nežna svetlobna piramida na zapadnem nebu po solnčnem zahodu. Od Solnca kot izhodišča se širi ta svetloba ob ekliptiki to je ob navidzni solnčni tirnici na nebu, enakomerno na obe strani. Ker je tirnica običajno določeno po žival. krogu ali zodijaku, imenujemo jo zodijakalno svetlobo. Ker je zelo medla, jo vidimo lahko le tedaj, ko ne sije Luna, v aprilu torej med 12. in 22.

Luna. Lunin ščip bo 5. aprila ob 4. uri 38 min., zadnji krajec 13. ob 9. uri 9 min., mlaj 20. ob 6. uri 25 min. in prvi krajec 26. ob 21. uri 42 min.

Najnižja na nebu bo Luna 12. aprila, in sicer 25° 36' pod ravnikom, najvišje pa 25., namreč 25° 40' severno od ravnika.

Luna bo v največji razdalji od Zemlje ali kakor pravimo v apogeju 8. aprila ob 1. uri, v perigeju ali v najmanjši razdalji od nje pa 20. aprila ob 20. uri. Največja razdalja bo znašala 405.820 km, najmanjša 358.800 km.

Zanimiva bo v aprilu zatemnitev dveh svetlejših zvezd v ozvezdju Dvojčkov po Luni. To ozvezdje je najbolj znano po dveh svetlih zvezdah prvega do drugega razreda, ki nosita ime Kastor in Poluks. Ležita precej dobro v sredi med zadnjič opisanim ozvezdjem Velikega voza in Orijona. Še lažje ju izslediš, ako si potegneš od prednjega kolesa Velikega voza, ki je v zvezi z ojnico, diagonalo proti nasprotno ležečemu zadnjemu kolesu. Podaljšek te diagonale gre ravno med Kastorjem in Poluksom. Ti dve sta najsvetlejši zvezdi v ozvezdju Dvojčkov. Ozvezdje se razteguje od njiju dalje proti Orijonu, ki smo ga takisto zadnjič orisali, in seže do Rimske ceste. Kastor in Poluks tvorita z dvema zvezdama, ki se nahajata že ob robu Rimske ceste, pravokotnik.

To ozvezdje je torej zelo visoko proti severnemu tečaju. Proti koncu meseca doseže tudi Luna, kakor smo više gori omenili, svojo najvišjo severno lego.

Ker obkrožuje Luna Zemljo v manjši razdalji nego zvezde-stalnice, gre naravno na svoji poti za opazovalca na Zemlji pred marsikatero zvezdo in jo zakrije. Posebno zanimiv je ta pojav, ako zakrije Luna kako svetlejšo zvezdo, zlasti pa, ako izgine le-ta za temno lunino ploskvijo. 24. aprila bo tako zastrta od Lune zvezda Epsilon omenjenega ozvezdja in sicer med 22. in 23. uro. Zvezda je od približno 3. razreda. Ker nastopi dva dni pozneje prvi krajec, bo imela Luna obliko ozkega srpa, vzbočenega proti zapadu. Luna zaostaja, kakor znano, za drugimi zvezdami. Radi tega bo izginila zvezda za vzhodnim temnim luninim robom in se bo zopet prikazala izza svetlega zapadnega roba. Sicer pa ne bo od Solnca neosvetljeni del Lune za nas popolnoma temen, temveč bo nekoliko osvetljen od svetlobe, ki jo odbija Zemlja.

V naslednji noči, toda pol ure bolj zgodaj, se bo skrila za Luno druga zvezda Dvojčkov, namreč zvezda Kapa, ki zaostaja po sijaju le nekoliko za zvezdo Epsilon.

Planeti. V aprilu kratkomalo planetov ne vidimo. Merkur je neviden, ker je preblizu Solncu; Venera takisto. Mars se da morda še izslediti ob zori na vzhodnem nebu. Jupiter bo 6. aprila v največji bližini Solnca in bo torej neviden. Saturen bo sicer viden, vsaj v drugi polovici noči, toda zelo nizko proti horizontu. Skozi vso noč bo blestel na nebu samo Neptun, toda le kot zvezda 8. do 9. razreda, tako da ne bo s prostim očesom viden.

L. Č.

Loterijske številke

izžrebane dne 31. marca 1928.

BARI	53	42	88	14	12
FIRENZE	76	18	56	41	84
MILANO	5	71	11	54	58
NAPOLI	1	48	47	75	73
PALERMO	75	61	63	32	83
ROMA	58	20	28	74	3
TORINO	79	72	62	28	65
VENEZIA	87	82	34	80	75

BORZNO POROČILO

Amsterdam 759.50—765.50, Belgija 262—266, London 92.30—92.50, New York 18.87-18.93, Pariz 74.35-74.65, Španija 315.75-321.75, Švica 363.50-365.50, Atene 24.85-25.35, Berlin 450-456, Bukarešt 11.70-12.10, Praga 55.97½-56.27½, Ogrska 328.50-334.50, Dunaj 263.50-269.50, Zagreb 33.18-33.48.

Uradna cena zlata (30. IV.) L 366.20; Liktorsko posojilo 86, vojnoodškodninske obveznice 77.20.

DAROVI

Ob priliki pogreba nepozabnega Jožefa Krizmančiča iz Gropade je nabrala mladina L. 25.— za Šolsko društvo.

Srčna hvala vsem! Denar hrani gč. Ažmanova.

V počeščenje spomina pok. sorodnice gospe Terezije Čok daruje družina Ivan Marija Čok 15 lir podružnici Šolsk. društva v Lonjerju. Denar izročen blagajniku.

Zobozdravniški ambulatorij
Trst, Via Settefontane 6
od 9-13 in od 15-20
ob nedeljah in praznikih od 10-12.
Deželani dobijo popust za potne stroške.
Ljudske cene. 182 Ljudske cene.
182 Olajšano plačevanje.

ZDRAVNIK
Dr. Fran Gruden
ordinira V TRSTU
VIA S. LAZZARO 23, II. n.
(zraven kavarne Roma)
od 10. in pol predp. do 13
V NABREŽINI ordinira samo popoldne od 14 do 18 (na lastnem domu)

EDINA ZALOGA DROBNARIJ NA DEBELO
EUGENIO PINCHERLE
GORICA
Piazza della Vittoria štv. 24
Ustanovljena l. 1853 - Tel. int. 108
Najstarejša tvrdka v tej stroki.
Se toplo priporoča trgovcem, kramarjem in krošnjarjem.
Cene zmerne. (191) Postrežba točna.

Dr. SARDOČ
ZOBOZDRAVNIK
TRST
VIA S. LAZZARO 23, II.

Novi dohodi obuvala
za ženske, moške in otroke v vseh vrstah in najmodernejših barv 332
po najnižjih cenah
pri REBCU
Trst — Via Carducci št. 36

Zahtevajte vedno originalne steklenice!
Acqua per Alabarda
vsebuje kinin,
ki je dobro sredstvo proti IZPADANJU LAS in čisti kri
LEKARNA CASTELLANOVICH - TRST
LASTNIK F. BOLAFFIO
Via Giuliani 42 (Sv. Jakob)
Gorica — Flegel, Via G. Carducci 9

TOVARNIŠKE CENE!
PELKARA
POTREBŠČINE
za
kovače, mehanike in mizarje
samo pri
PELLER, KAHAN & C.
d. z o. z.
Trst, Via S. Nicolò št. 12
Lastna skladišča v prosti luki
TOVARNA REMSCHEID - NEMČIJA
Prvovrstna, zajamčena kvaliteta.
Prvovrstna, zajamčena kvaliteta.

TVRDKA
DAVIDE CAVALIERO
Trst - Corso Garibaldi št. 5
(prej Barriera vecchia)
naznanja cenj. odjemalcem, da je znižala cene
ob priliki velikonočnih praznikov.
Bogata izbera izgotovljenih oblek, površnikov za moške, mladeniče in dečke.
Specijaliteta črnih oblek za poročence.
Resna postrežba Govori se slovensko.

FERRO CHINA PIGATTI
Okrepčevalno sredstvo, predpisano od zdravniških avtoritet proti MALOKRVNOSTI, BLEDICI in za OKREVANJE
LEKARNA ZANETTI - TRST - Via Mazzini

Skladišče moških izdelkov
„Alle Grandi Fabbriche"
Trst, Corso Garibaldi št. 10 - Telefon 31-21
Veliki dohodi za POMLAD in POLETJE

Volnene obleke, moške	od L 110.—	naprej
„ „ deške	„ 78.—	„
Sportne obleke,	„ 29.—	„
Površniki Ulster in Trenck-Coats za prestopno sezijo, moški	„ 148.—	„
Hlače iz volnenega blaga	„ 38.—	„
Delavske hlače	„ 18.—	„
Platnene jope, bele in barvane	„ 22.—	„

Zaloga nacionalnega in inozemskega blaga za obleke po meri.
KROJAČNICA v I. NADSTROPJU.
Vsako delo se jamči 838

Società Magazzini di Liquidazione
Centrala v Trstu, Via Felice Venezian 9, Trst
Via Solitario 5 (Zaloga Koritnik)
TRŽIČ - Panzano in Corso Vitt. Emanuele III., GORICA Via Garibaldi 6, KOPER, Via Callegheria, MILJE, Largo del porto itd.
ZA PRAZNIKE VELIKANSKI POPUSTI
Dva milijona novih dohodov

100.000 robcev . . . . . L 0·35, 0·50, 0·75, 1·—, 1·50

PLATNO

Odrezki Madapolan extra	L 1·50
Madapolan, najfinejši, navadna cena L 3·60, sedaj	„ 2·50
Platno, navadno	L 1·50, 1·95
„ za rjuhe, visoko 120 cm	L 3·95
„ belo, reklam, 80 cm, prej L 4·50, sedaj	„ 2·30
„ belo, za rjuhe, 150 cm	„ 5·95
„ „ „ 150	„ 6·90
Zefir Oxford, debel	„ 1·95
Zefir, tkanina	L 2·95 in 3·90
Popelin, angleški	„ 5·90
Cutil, dvojen	L 1·95 in 2·90
Cunje, lanene na m	L 3·50
Trliž, 100 in 120	L 2·95, 3·50 in 5·90
Satin črn dvojna visokost	L 3·95
„ črn, Roma	„ 9·90

Blago za prtiče, prti itd.

BRISAČE

Brisače, gobaste	kg po L 28·—
„ rožnate, velike, prej L 14·—, sedaj	„ 9·90
„ „ prej L 20·—, sedaj	„ 13·—

SVILENINE

Pletenina, svilena, vse barve, 140, za perilo in obleke, prej L 16, sedaj	L 9·80
Gobasta svila, enotna in tiskana, prej L 12·—, sedaj	„ 5·90
Platno svileno, fantazija	„ 4·90
„ „ „	L 8·90 in 9·90
Fulgurant, svetla svila, moderna, prej L 16·—, sedaj	L 8·90
Crèpe de Chine 2 tipa	L 10·90 in 19·—
Crepon, svilen, 120 cm za perilo	L 19·—
Alpagas svilen za obleke, 120 cm	„ 16·—
Crèpe marocaine, ostanki	„ 19·—
Črna svila za plašče, **Cascols,** svileni, **Gilets** itd. itd.	
Svilene šerpe, mrežaste, velike, prej L 12·—, sedaj	„ 4·90
Žepni robci, svileni	„ 2·50

SUKNO

Pletenina, volnena, cevasta, visoka 140 cm, prej L 40·—, sedaj	L 14·90
Sukno fantazija, za ženske, dvojna visokost	„ 4·90
Sukno za moške, angleški tip, 140 cm	„ 20·—
Blago za delavske obleke	„ 2·90
Grisette za delavske obleke	L 4·90 in 10·—

100.000 PAROV NOGAVIC

Nogavice moške	L 1·20, 2.—, 2·95, 4.50
„ ženske navadne	L 1·25
„ ženske, prozorne, s šivom, L 5·— sedaj	„ 2·50
„ ženske, trpežne, s šivom L. 7·— sedaj	„ 3·95
„ ženske, prozorne, najfinejše L 8·— sedaj	„ 4·80
„ ženske, angleške L 8· sedaj	„ 4·80
„ ženske, šemniške, prozorne 4 tipi	L 7·40, 9·50. 10·90 12.—
„ otroške, kratke, nemške od	L 1·50 naprej.

PLETENINE

Maje, bombažaste, mornarske, od	L 3·95 naprej,
Maje in hlače volnene	L 50·— kg.
Moderci, ženski beli	L 3·95 in 4·90
Kolesarske maje, moške, deške	L 4·90 in 7·90
Moderci, ženski težki L 6·90 sedaj pa	L 2·95

RAZNO V LIKVIDACIJI

Partija torbic in listnic ženskih, usnjatih, falimentarno blago, normalna cena L 100 se likvidirarajo po	L 29.—
Partija rokavic	L 1·95 in 5·90
Partija pullower in gilets, volnenih za dečke ženske in moške po	L 10·— 14.— 24·—
Klobuki, ženski iz klobučevine. svile in slame po	L 16·— in 22·90
Pasi usnjati od	L 1.— naprej
Dežniki moški	L 16·— in 24·—

Naramnice, ovratnice i. t. d.

Volnene obleke, krilo in jopa, novost, L 120— sedaj	L 58·—
Obleke in tute za delavce	L 19·— 29·— 39·—
Volne v štrenah	L 3·50, 4·90
Kapok za blazine in žimnice po polovični ceni, trije tipi	L 5·90 6·90 12·90

SUKANEC in koretiji s 50% popustom

Koretiji 250 yard, črn in bel, prej L 1·20, sedaj	L 0·50
Koretiji 400 yard, prej L 1·60, sedaj	„ 0·95
Sukanec za pripenjanje	L 0·20, 0·45, 0·80
Filofort v vseh barvah	L 0·20 in 0·50

Na poti 10.000 peč madapolan, zefir, popelin, po neverjetno nizkih cenah.
2 Milijona novih dohodov
Najnižje cene v Julijski Krajini.